

ZOOM

HYDROXIDY

Ak v dohodnutý termín nemáš prístup k internetu za účelom videohodiny, vypracované otázky pošli na emailovú adresu do 30.04.2020 (tkacova.vladimira@gmail.com)

Hydroxid sodný NaOH a hydroxid draselný KOH - POUŽITIE

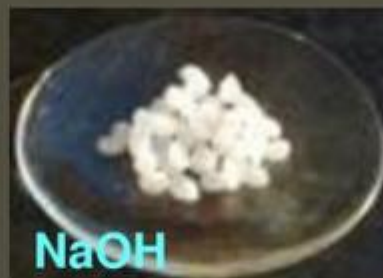
- Výroba mydla, papiera, plastov, textilných vlákien z celulózy.
- Na čistenie rôznych nádob, odtokov. Silne zásaditý roztok rozkladá aj vlasy, ktoré sú príčinou upchatia.
- NaOH sa nachádza aj v umývacích prostriedkoch do umývačiek riadu.
- Sú žieraviny – spôsobujú poleptanie pokožky.

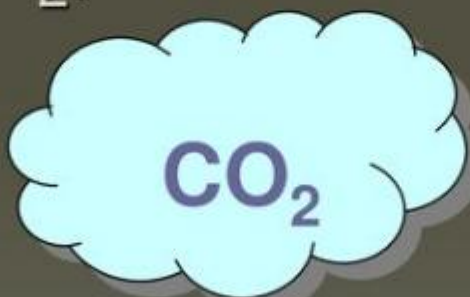
Hydroxid sodný NaOH a hydroxid draselný KOH

Vlastnosti:

- biele tuhé látky,
- ľahkotaviteľné,
- hygroskopické látky,
- pohlcujú CO_2 ,

+

→

- majú leptavé účinky,
- veľmi dobre rozpustné vo vode.

➔ vo vode ionizujú:

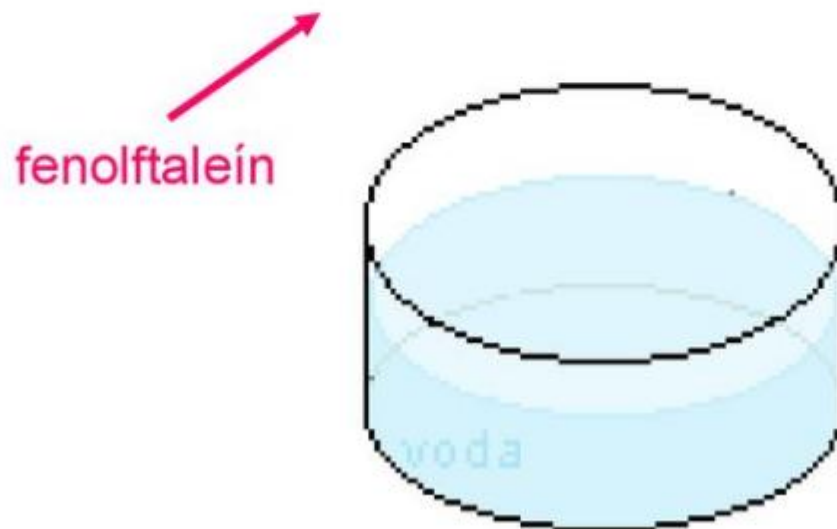

sodný kation

hydroxidový anión

Príprava NaOH (KOH):

- reakciou sodíka Na s vodou:

Hydroxid amónny NH_4OH

Vlastnosti:

- je to **vodný roztok amoniaku**, ktorý vzniká rozpúšťaním plynného amoniaku NH_3 vo vode:

amónny kation

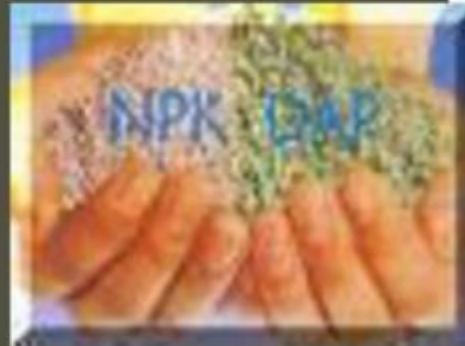
hydroxidový anión

- žieravina

Použitie hydroxidu amónneho

- na výrobu dusíkatých hnojív,

- na výrobu chemikálií.

Hydroxid vápenatý $\text{Ca}(\text{OH})_2$

Vlastnosti:

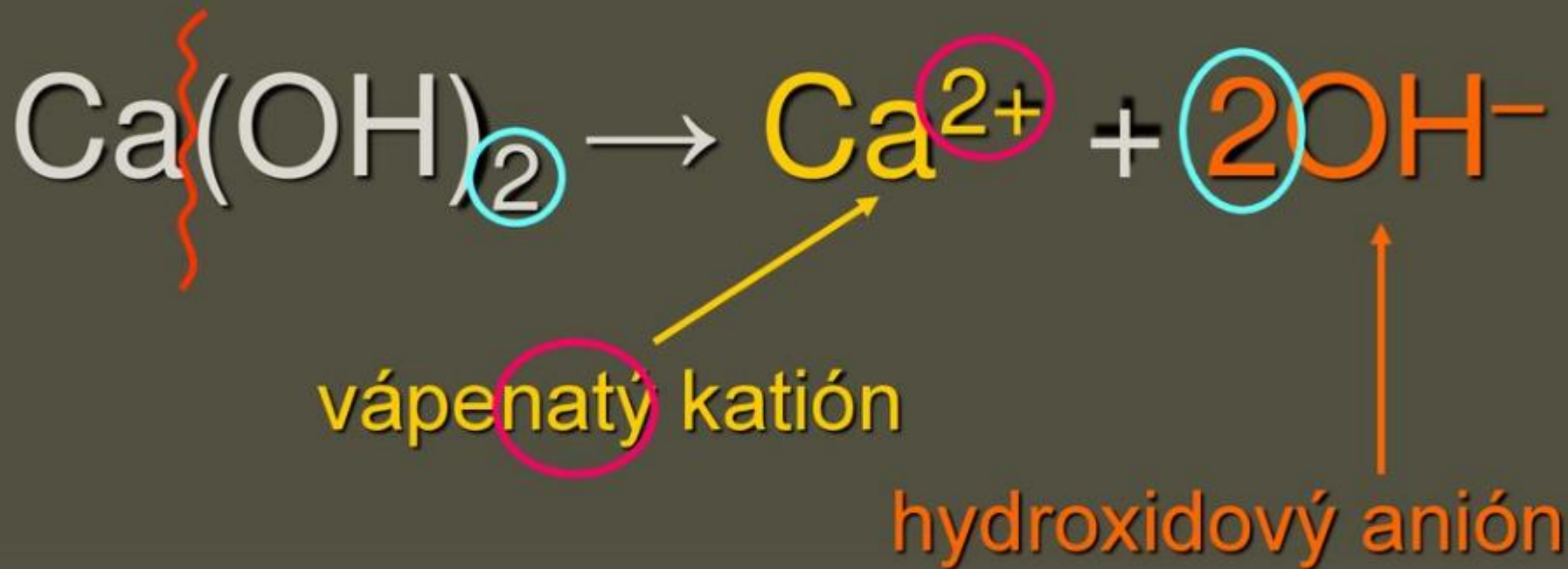
- biela tuhá látka,
- má leptavé účinky,

- vo vode **málo rozpustný**, ale rozpustená časť $\text{Ca}(\text{OH})_2$ ionizuje.

➔ Ionizácia rozpusteného $\text{Ca}(\text{OH})_2$:

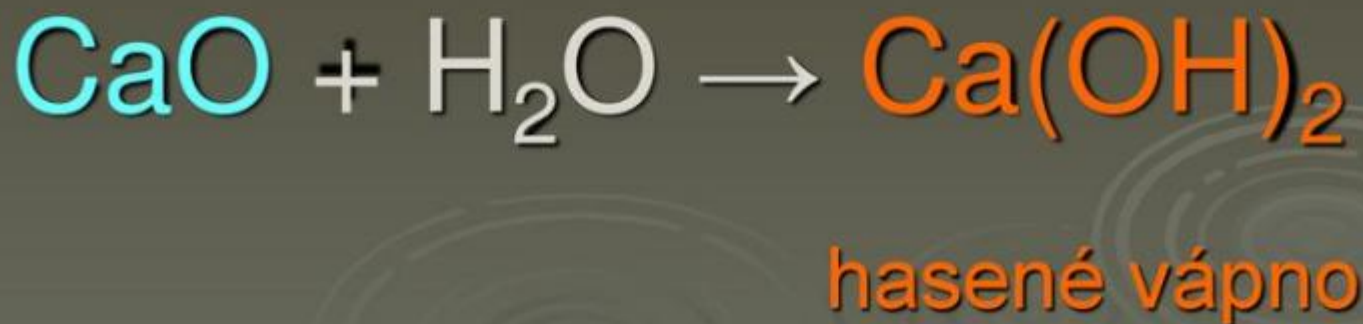

Výroba $\text{Ca}(\text{OH})_2$

1. **Pálenie vápenca** CaCO_3 :

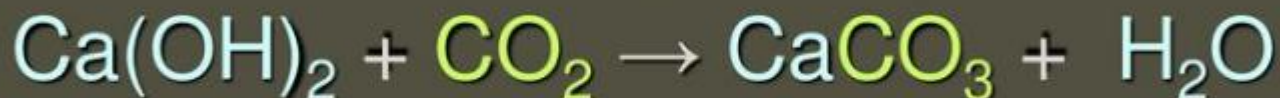
2. **Hasenie vápna:**

Použitie hydroxidu vápenatého

- v stavebníctve na výrobu vápennej malty,

Reakcia tuhnutia malty:

- v cukrovarníctve,
- na bielenie obytných priestorov.

NÁZVOSLOVIE HYDROXIDOV

- Príklad č. 1:

Hydroxid draselný

- Napíšeme príslušné značky prvkov: **KOH**
- Názvoslovná prípona v uvedenom hydroxide je – ný (draselný)
- Z názvoslovnej prípony atómu draslíka vyplýva, že atóm draslíka má oxidačné číslo +I
- Zapíšeme jednotlivé oxidačné čísla: **K^{+I}OH^{-I}** – všeobecný vzorec hydroxidu je $M(OH)_x$ a teda ak atóm K má hodnotu +I hodnota $x = 1$
- Vzorec hydroxidu draselného je **KOH**

NÁZVOSLOVIE HYDROXIDOV

● Príklad č. 2:

Hydroxid hlinitý

- Napíšeme príslušné značky prvkov: AlOH
- Názvoslovná prípona v uvedenom hydroxide je – itý (hlinitý)
- Z názvoslovnej prípony atómu hliníka vyplýva, že atóm hliníka má oxidačné číslo +III
- Zapišeme jednotlivé oxidačné čísla: $\text{Al}^{+III}\text{OH}^{-I}$ – všeobecný vzorec hydroxidu je $\text{M}(\text{OH})_x$ a teda ak má atóm Al oxidačné číslo +III hodnota $x = 3$
- Vzorec hydroxidu hlinitého je $\text{Al}(\text{OH})_3$

OTÁZKY

- ⊙ **Hydroxidová skupina má oxidačné číslo**
  - +I
  - +II
  - -I
  - -II
- ⊙ **Uved'te chemický vzorec: hydroxid zlatitý**
  - Au(OH)_4
  - Au(OH)
  - Au(OH)_2
  - Au(OH)_3
- ⊙ **Uved'te všeobecný vzorec hydroxidov**
  - $\text{M}_x(\text{OH})$
  - $\text{M}_2(\text{OH})_x$
  - $\text{M}(\text{OH})_x$
  - $\text{M}_5(\text{OH})_x$

OTÁZKY

- ⦿ **Uveďte chemický vzorec: hydroxid lítny**
  - LiOH
  - Li(OH)₂
  - Li(OH)₃
  - Li(OH)₄
- ⦿ **Uveďte chemický vzorec: hydroxid strieborný**
  - AgOH
  - Ag(OH)₂
  - Ag(OH)₃
  - Ag(OH)₅